

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого**

**Військово-юридичний інститут**

**Кафедра військового права**

**СИЛАБУС**

**навчальної дисципліни**

**«Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право»**

**Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень**

**Ступінь вищої освіти – бакалавр**

**Галузь знань – 26 «Цивільна безпека»**

**Спеціальність – 262 «Правоохоронна діяльність»**

**Спеціалізація – «Правоохоронна діяльність»**

**Статус навчальної дисципліни – обов'язкова**

**Рік набору – 2024**

**Харків 2024**

**Силабус навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».** Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 20 с.

Розробник:

Брідня Єгор Олександрович, начальник кафедри військового права

Затверджено на засіданні кафедри військового права  
(протокол № 12 від 07 червня 2024 року)

**Начальник кафедри – Брідня Єгор Олександрович**

### Дані про викладача

<b>Назва навчальної дисципліни</b>	Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право
<b>Статус навчальної дисципліни</b>	Обов'язкова
<b>Викладач</b>	Брідня Єгор Олександрович, начальник кафедри військового права
<b>Контактний телефон</b>	+38-057-704-64-63
<b>E-mail</b>	e.o.bridni@nlu.edu.ua
<b>Консультації</b>	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
<b>Онлайн консультації</b>	Групові консультації: платформа Zoom Індивідуальні консультації проводяться за допомогою сервісу Zoom та месенджерів (Telegram, WhatsApp)

### Анотація навчальної дисципліни

Досліджуються основи військового законодавства України, теорія і практика міжнародного гуманітарного права, як окремої галузі міжнародного права, та застосування їх вимог під час проходження військової служби.

### Мета та завдання навчальної дисципліни

**Мета навчальної дисципліни** – підготовка військовослужбовця, який здатний застосовувати знання норм міжнародного гуманітарного права; розуміти порядок проходження військової служби, притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальностей; знати порядок проведення службового розслідування в Збройних Силах України; соціального, правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей в межах чинного законодавства України.

#### **Завдання:**

формування системи знань щодо: порядку проходження військової служби; питань соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей; порядку притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальностей;

оволодіння знаннями щодо вимог норм міжнародного гуманітарного права;

набуття уміння проводити службове розслідування в Збройних Силах України зі складанням всіх необхідних документів;

вироблення вмінь складати протоколи про вчинені правопорушення та направляти їх для розгляду з метою притягнення порушників військової дисципліни до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної відповідальності;

формування навичок керувати підрозділом з дотриманням норм міжнародного гуманітарного права.

## **Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.**

### **Міждисциплінарні зв'язки**

*Пререквізити:* «Історія держави і права України», «Теорія права», «Конституційне право України», «Правові основи діяльності органів кримінальної юстиції», «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)».

*Кореквізити:* «Професійна відповідальність правоохоронця», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Бойова система виживання воїнів (у тому числі тактична медицина)», «Статути Збройних Сил України та їх практичне застосування (у тому числі стройова підготовка)», «Юридична психологія».

*Постреквізити:* «Адміністративна діяльність правоохоронних органів», «Кримінальне право», «Міжнародне право», «Військове право», «Правова робота у правоохоронних органах та військових формуваннях», «Особливості кваліфікації військових кримінальних правопорушень», «Практикум зі складання адміністративно-процесуальних документів», «Практикум зі складання процесуальних документів у кримінальному провадженні».

### **Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти**

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1. Застосовувати знання щодо особливостей проходження військової служби різними категоріями військовослужбовців в мирний час, під час дії особливого періоду та у запроваджений воєнний стан.

РН НД 2. Проводити гендерний аналіз, узагальнювати його результати і на цій основі розробляти та впроваджувати гендерну перспективу виконання службових обов'язків військовослужбовцями-чоловіками та жінками.

РН НД 3. Застосовувати знання щодо порядку проходження військової служби особами, призваними за мобілізацією та під час дії особливого періоду.

РН НД 4. Демонструвати знання основних напрямків соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей.

РН НД 5. Уміти використовувати знання щодо специфіки адміністративної відповідальності військовослужбовців та правопорушень, вчинених військовослужбовцями.

РН НД 6. Вміння кваліфікувати застосування засобів і методів ведення війни; розуміти особливості правового регулювання використання ядерної зброї, кібератак під час збройних конфліктів.

РН НД 7. Реалізовувати принципи гуманності, пропорційності, військової необхідності, розмежування об'єктів на військові та цивільні.

РН НД 8. Здійснювати кваліфікацію різних ситуацій з урахуванням особливостей правового режиму перебування військовослужбовців у полоні, насильства над військовополоненими.

РН НД 9. Розрізняти види відповідальності за вчинення воєнних злочинів.

РН НД 10. Оцінювати заборони військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище.

### **Види навчальних занять та самостійна робота**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних (групових) занять	

1.	Військовий обов'язок та військова служба. Порядок проходження військової служби.		2
2.	Соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей.		-
3.		Адміністративна відповідальність військовослужбовців.	2
4.		Матеріальна відповідальність військовослужбовців.	2
5.	Кримінальна відповідальність військовослужбовців.		2
6.	Службове розслідування у Збройних Силах України. Поняття та порядок проведення службового розслідування.		-
7.		Методика проведення службового розслідування.	-
8.	Застосування норм міжнародного гуманітарного права.		2
9.		Дотримання норм міжнародного гуманітарного права в сучасних умовах.	-

### **Самостійна робота здобувачів вищої освіти**

Самостійна робота курсантів здійснюється у таких формах:

підбір та аналітичне дослідження рекомендованої/нової наукової та навчальної літератури, тематичного законодавства і практики його застосування;

опрацювання конспектів лекцій;

підготовка індивідуальних робіт;

виконання практичних завдань;

самотестування;

підготовка до практичних та групових занять;

підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, виконання тестових завдань тощо) та диференційованого заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у методичних матеріалах для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» спеціалізації «Правоохоронна діяльність».

Види індивідуальних робіт, вимоги до виконання та критерії їх оцінювання закріплені у Положенні про види та критерії оцінювання індивідуальних робіт здобувачів вищої освіти кафедри військового права.

## **Навчально-методичне та інформаційне забезпечення**

### **навчальної дисципліни**

#### *Нормативно-правові акти*

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
2. Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12#Text>.
3. Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання правового режиму на тимчасово окупованій території України : Закон України від 21.04.2022 р. № 2217-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2217-20#Text>.
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо проходження військової служби у Збройних Силах України іноземцями та особами без громадянства : Закон України від 06.10.2015 р. № 716-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/716-19#Text>.

5. Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14#Text>.
6. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1934-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>.
7. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21.10.1993 р. № 3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text>.
8. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
9. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 р. № 1932-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12#Text>.
10. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 р. № 1702-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>.
11. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
12. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей : Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>.
13. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту : Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
14. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 548-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>.
15. Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 550-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-14#Text>.

16. Інструкція про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України : затв. наказом Міністерства оборони України від 23.03.2017 р. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0704-17#Text>.

17. Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України : затв. Указом Президента України від 10.12.2008 р. № 1153/2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153/2008#Text>.

18. Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України : затв. Указом Президента України від 29.10.2012 р. № 618/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/618/2012#Text>.

19. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14.09.2020 р. № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>.

20. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про Стратегічний оборонний бюлетень України» : Указ Президента України від 17.09.2021 р. № 473/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/473/2021#Text>.

21. III Гаазька конвенція про відкриття воєнних дій від 18.10.1907 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU07056>.

22. Декларація про невикористання куль, що легко розгортаються чи спліскуються від 29.06.1899 р. URL: [https://ips.ligazakon.net/document/mu89901d?ed=1899\\_06\\_29](https://ips.ligazakon.net/document/mu89901d?ed=1899_06_29).

23. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 08.06.1977 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_199#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text).

24. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II) від 08.06.1977 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_200#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text).

25. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III) від 08.12.2005 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_g74#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text).

26. Європейська конвенція про незастосування строків давності до злочинів проти людяності та воєнних злочинів від 25.01.1974 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994\\_125#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_125#Text).

27. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12.08.1949 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_153#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text).

28. IV Конвенція про закони і звичаї війни на суходолі та додаток до неї від 18.10.1907 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_222#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text).

29. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибіркову дію від 10.10.1980 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_266#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_266#Text).

30. Конвенція про заборону військового або будь-якого ворожого використання засобів впливу на природне середовище від 18.05.1977 р. № 2692. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU77K02U>.

31. Конвенція про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення від 18.09.1997 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_379#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_379#Text).

32. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення від 13.01.1993 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_182#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_182#Text).

33. Конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту від 14.05.1954 р. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU54K01U>.

34. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12.08.1949 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_154#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text).

35. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12.08.1949 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_151#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text).

36. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 03.07.1954 р. із додатковими протоколами до неї від 12.08.1949 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_152#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text).

37. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 04.12.1989 р. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_103#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_103#Text).

### *Література*

#### *Основна література*

1. Колодій А. М., Кривенко О. В., Пашинський В. Й. Військове право України : підручник. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019. 392 с.
2. Коропатнік І. М., Шопіна І. М. Військове право : підручник. Київ : Алерта, 2019. 648 с.
3. Короткий Т. Р., Лук'янченко Є. В. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права. Одеса : Фенікс, 2017. 40 с. URL: [https://fsfr.org/wp-content/uploads/2017/06/Zvich\\_Normi.pdf](https://fsfr.org/wp-content/uploads/2017/06/Zvich_Normi.pdf).
4. Кузніченко С. О. Воєнний стан: закордонний досвід та українська модель (досвід комплексного дослідження) : монографія / за заг. ред. О. В. Гуляка. Одеса : Гельветика, 2019. 244 с.
5. Міжнародне гуманітарне право : посібник для юриста / за ред. Т. Р. Короткого. Київ-Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини, Фенікс, 2016-2017. 145 с.
6. Нільс Мельцер. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс. МКЧХ, 2021. 398 с.

7. Посібник зі статті 15 Європейської конвенції з прав людини. Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації. Рада Європи / Європейський суд з прав людини. 2016/2017 р.р. 14 с. URL: [https://www.echr.coe.int/Documents/Guide\\_Art\\_15\\_UKR.pdf](https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_15_UKR.pdf).

#### *Додаткова література*

1. Григоренко Є. І. Соціальні аспекти юридичної відповідальності військовослужбовців: загальнотеоретичний аналіз. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2017. Вип. 23. С. 30–33. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/9674/9196>.

2. Звичаєве міжнародне гуманітарне право. Норми. 10 с. URL: [https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/ukr-irrc\\_857\\_henckaerts.pdf](https://www.icrc.org/en/doc/assets/files/other/ukr-irrc_857_henckaerts.pdf).

3. Мельник С., Григоренко Є. Закон України «Про основи національного спротиву» у системі оборонного законодавства України. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «ПРАВО»*. 2022. Вип. 34. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/21240>.

4. Червякова О. В. Механізми та процеси правосуддя перехідного періоду: міжнародний досвід відновлення суверенітету та національної безпеки України. *Право і безпека*. 2023. Том 90. № 3. С. 135–142. URL: <https://pb.univd.edu.ua/index.php/PB/article/view/768>.

#### *Інтернет-ресурси:*

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал «Судова влада України» - <http://court.gov.ua/>
4. Офіційний веб-портал Верховного Суду - [https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik\\_sprav/](https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/)
5. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

6. Офіційний веб-портал Міністерства оборони України - <https://www.mil.gov.ua/>

7. Офіційний веб-портал Збройних Сил України - <https://www.zsu.gov.ua/>

### *СЕНМК*

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри військового права Військово-юридичного інституту.

<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/555-kafedry-viiskovoiurydychnoho-instytutu.html>

### *НЕІК*

Електронний курс на порталі навчальних електронних інформаційних комплексів «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право». <https://neik.nlu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1204>

### **Вимоги викладача**

Курсанти *повинні*: регулярно відвідувати лекції та практичні (групові) заняття; систематично й активно працювати на них: брати участь в обговоренні дискусійних питань, використовувати наявні офіційні джерела та доктринальні напрацювання задля продуктивної полеміки та формування власної позиції; якісно виконувати письмові завдання, індивідуальні роботи тощо. Практичні (групові) заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових (науково-практичних) конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

*Обов'язковою вимогою* є дотримання курсантами норм «Кодексу академічної доброчесності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks\\_akademichnoi%CC%88\\_dobrochesnosti-1.pdf](https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf)).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції, цитування актів, статистичних звітів тощо). Здобувачі вищої освіти також мають можливість користуватися ноутбуками, планшетами, телефонами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

### **Контрольні заходи**

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

*Поточний контроль* знань включає:

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни *на групових і практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове чи експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, захист есе/реферату за ініціативи курсанта тощо. У ході заняття курсант може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0; 3; 4; 5);

контроль якості засвоєння курсантами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів та виконання тестових завдань. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки курсанта до вивчення поточного матеріалу.

Впродовж семестру курсанти виконують самостійну роботу, в тому числі, у формі підготовки *індивідуальної роботи*. Максимальна кількість балів за індивідуальну роботу – 10 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань курсантів з навчальної дисципліни є *диференційований залік*. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та індивідуальної роботи, за якої курсант допускається до складання диференційованого заліку, становить 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку курсант може отримати за результатами підсумкового контролю, становить 60 балів.

### Критерії оцінювання результатів навчання

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів навчальної дисципліни «Основи військового законодавства та міжнародне гуманітарне право» при підсумковому контролі у формі диференційованого заліку:

Поточний контроль				Індивідуальна робота курсантів	Підсумковий контроль (диференційований залік)	Підсумкова оцінка знань
Модуль № 1		Модуль № 2				
Практичні, групові заняття	Колоквіум	Практичні заняття	Тестове завдання	max 10	max 60	max 100
max 15	max 5	max 5	max 5			

### Критерії оцінювання (диференційований залік):

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному (груповому) занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 5	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість несуттєвих помилок.
	2	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість суттєвих помилок.
	1	Прогалини в знаннях, курсант слабо володіє матеріалом.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестове завдання	Max 5 (95-100 %)	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з тем, можливі окремі несуттєві недоліки.

	4 (85-94 %)	Результати опрацювання матеріалу високі, але є незначна кількість несуттєвих помилок.
	3 (75-84 %)	Добре засвоєння матеріалу з тем, але є окремі помилки.
	2 (65-74 %)	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	1 (51-64 %)	Мінімальні результати, достатні для отримання позитивної оцінки.
	Min 0 (до 50 %)	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка індивідуальної роботи курсантів:  Реферат	Max 10	Питання плану реферату висвітлені повно. Проаналізовані представлені в навчальній та науковій літературі погляди щодо предмета дослідження; на основі їх порівняльної оцінки висловлене особисте ставлення автора до кожного з них, а також надана власна оцінка запропонованим у літературі пропозиціям стосовно шляхів вирішення таких проблемних питань, які стосуються теми, та (або) висловлені авторські пропозиції. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	7	Переважна більшість питань плану реферату висвітлена повно та точно. Одне з питань розкрито недостатньо повно або при його висвітленні допущена суттєва помилка. Проаналізовані основні літературні джерела, рекомендовані кафедрою при написанні роботи на відповідну тему. Реферат виконаний самостійно та не містить некоректних запозичень. Реферат ілюструється за допомогою презентації.
	3	Питання плану теми висвітлені поверхово. При написанні реферату використана незначна кількість монографічних та нормативних джерел із числа рекомендованих кафедрою. При розкритті питань плану допущені грубі помилки.
	Min 0	Тема реферату не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).

Анотування прочитаної додаткової літератури з курсу	Max 4	В роботі здійснена анотація обраних за погодженням з викладачем-науковим керівником джерел. Наведено бібліографічний опис анотованого джерела, надана характеристика його змісту, виділена головна ідея, ключові положення. Анотація містить не лише огляд прочитаного матеріалу, а й аналітичну позицію здобувача вищої освіти з приводу отриманої інформації. Курсант продемонстрував уміння працювати з літературою, аналізувати норми чинного законодавства, використовувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки. Анотація відповідає вимогам, які пред'являються до такого виду робіт. Вказуються причини обрання певної теми, джерел, робіт конкретних авторів, обґрунтовується актуальність теми, наводиться думка курсанта щодо усвідомленого матеріалу та формулюється висновок.
	2	Анотація здійснена поверхнево, містить лише огляд прочитаного матеріалу. Курсант не продемонстрував уміння працювати з літературою, ґрунтовно аналізувати норми чинного законодавства, використовувати у необхідній кількості наукові джерела та правозастосовну практику, виокремлювати проблеми правозастосування та головну думку. Зроблені висновки не в повній мірі відображають зміст анотованого матеріалу або є помилковими.
	Min 0	Анотація містить лише загальний огляд дослідженого матеріалу. Зроблені висновки не відображають його зміст, є помилковими або містять ознаки академічного плагіату.
Есе	Max 6	Есе виконано самостійно, сумлінно та добросовісно. Містить ключову ідею, що розкривається у змісті роботи на конкретних прикладах із судової практики, прецедентах Європейського суду з прав людини, підходах науковців, але з формуванням та наведенням автором власного ставлення до досліджуваного питання.
	4	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, містить методологічні помилки, недостатнє обґрунтування досліджуваного питання.
	2	Есе фрагментарно розкриває ключову ідею, не відповідає стилю есе, не містить авторського висновку щодо розглядуваного питання.
	Min 0	Тема есе не розкрита або в ній виявлено некоректні запозичення (плагіат).

Складання термінологічного словника	3	Здобувач вищої освіти повністю виконав завдання стосовно створення заздалегідь узгодженого переліку термінів, що відображають термінологію галузі (кількох галузей) знань або лексику спеціальної сфери. Складено список термінів, пов'язаних із певною тематикою дисципліни, що вивчається, та надано їх визначення. Підготовлений словник містить не менше 10 термінів. Курсант спирався при підготовці словника на чинне законодавство, міжнародні нормативні акти, практику Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду, а також сучасну вітчизняну та зарубіжну наукову літературу за обраною темою.
Створення презентації	3	За допомогою програми Microsoft PowerPoint або за вибором курсанта іншого зручного програмного забезпечення підготовлено презентацію однієї з тем навчальної дисципліни, що вивчається. Подача матеріалу повинна бути динамічною, цікавою, ілюстративною, з використанням різних видів зображень. Презентація має містити не менше 10 слайдів та повністю розкривати питання.
Написання та опублікування наукової статті	10	Наукова стаття є логічно завершеною, ґрунтовною, в ній досліджено найбільш актуальні проблеми чи певне питання, яке є важливим для поглиблення знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни, що ним вивчається. Стаття має науковий стиль викладу. Змістовно їй притаманні точність, зрозумілість, зв'язаність (логічна несуперечливість), цілісність, грамотність, довершеність матеріалу та його високий науковий рівень. Структурні елементи статті відповідають вимогам видання, до якого вона подається. Максимальний бал виставляється за умови опублікування підготовленої статті видавництвом.
Написання та опублікування тез доповіді на конференції	5	Тези виступу на науково-практичній чи науковій конференції відповідають вимогам, які висуваються до такого виду роботи. Вони лаконічно формулюють ключові моменти, що презентують доповідь, з якою здобувач вищої освіти виступив або бажає виступити на конференції. Тези оформлені відповідно до вимог, що висуваються організаторами конференції чи видавництвом. Максимальний бал виставляється за умови їх опублікування.
Диференційований залік  Зараховано	Мах 60	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях

		<p>навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.</p>
	55	<p>1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	50	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	45	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на запитання за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	40	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на запитання за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	35	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на запитання.</p>
Не зараховано	Min 0	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без</p>

		проходження повторного курсу з цієї дисципліни.
--	--	---

### Шкала підсумкового педагогічного контролю (диференційований залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ
<b>A</b>	<b>Відмінно</b> – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
<b>B</b>	<b>Дуже добре</b> – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
<b>C</b>	<b>Добре</b> – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
<b>D</b>	<b>Задовільно</b> – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
<b>E</b>	<b>Достатньо</b> – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
<b>FX</b>	<b>Незадовільно</b> – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
<b>F</b>	<b>Незадовільно</b> – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34